

Morświn *Phocoena phocoena* (ang. Harbour porpoise)

1351

Morświn jest jedynym gatunkiem walenia występującym na stałe w wodach Morza Bałtyckiego.

Ich ciało ma wrzecionowaty kształt, głowa jest zaokrąglona. Płetwa grzbietowa jest niewielka, trójkątna i lekko zaokrąglona. Morświny pokryte są delikatną skórą, od strony grzbietu w kolorze ciemnoszarym lub nawet czarnym, po stronie brzucha skóra ma bardzo odcień jasny. Wszystkie płetwy są w tym samym kolorze, co grzbiet zwierzęcia. U morświna nie występuje dymorfizm płciowy, jednak samice osiągają nieco większe rozmiary ciała, maksymalnie do 190 cm. Samce dorastają maksymalnie do 180 cm. Masa ciała dorosłego osobnika to maksymalnie 70 kg. Zęby morświnów mają charakterystyczny spłaszczony i zaokrąglony kształt, co odróżnia je od innych zębowców.

Morświny dożywają nawet 15 lat, jednak średnio ich wiek w Bałtyku szacuje się na 7-8 lat. Samice dojrzałość płciową osiągają ok. 4 roku życia, samce nieco później. Okres godowy morświnów w Bałtyku trwa od czerwca do sierpnia. Od maja do lipca, po 11-miesięcznej ciąży, samica rodzi jedno cielę. Laktacja u samicy trwa od 8 do 10 miesięcy, ale młode pozostaje pod opieką matki przez dłuższy okres, nawet do momentu przyjścia na świat następnego potomstwa.

Morświny z reguły żyją samotnie lub w niewielkich grupach, zdarza się jednak, że w poszukiwaniu pokarmu lub w trakcie migracji łączą się w większe grupy. Morświny są zwierzętami płochliwymi i unikają towarzystwa człowieka. Wynurzają się na krótko tylko po to by zaczerpnąć powietrza, bardzo rzadko zdarza się by wyskakiwały nad wodę, jak robią to delfiny.

Morświny, tak jak wszystkie zębowce, do orientacji w toni wodnej korzystają z echolokacji. Najczęściej wykorzystują impulsy dźwiękowe o częstotliwości 120-130 kHz, które nazywane są klikami. Badania nad tymi waleniami wykazały, że morświny słyszą dźwięk o częstotliwościach w zakresie od 16 do 140 kHz, a najlepiej między 100 a 140 kHz.

Morświny odżywiają się rybami żyjącymi w toni wodnej i żyjącymi przy dnie. Do gatunków wybieranych przez morświny żyjące w Bałtyku należą: śledzie, szproty, babki oraz ryby dobijakowate. Zdarza się także, że żywią się skorupiakami i mięczakami.

Morświn był kiedyś bardzo liczny w Morzu Bałtyckim, jednak z uwagi na intensywne polowania, które prowadzone były przez setki lat ich liczebność drastycznie zmalała. Również obecnie zwierzęta te nie mają dobrych warunków do życia, co jest spowodowane dużą presją rybołówstwa oraz zanieczyszczeniem wód morskich (również hałasem).

Liczebność populacji morświnów żyjącej w Bałtyku obecnie nie jest dokładnie znana. Z przeprowadzonych dotychczas badań wynika, że szacunkowo, może ich żyć w Bałtyku od kilkudziesięciu do nawet kilkuset osobników.